

«Схвалено»
на засіданні педагогічної
ради Бібрського опорного ліцею
ім. Уляни Кравченко
від 31.08.2023 р.
протокол №1

«Затверджую»
Керівник Бібрського
опорного ліцею
ім. Уляни Кравченко
Гавінська Г.М.
31.08.2023

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
БІБРСЬКОГО ОПОРНОГО ЛІЦЕЮ
ІМЕНІ УЛЯНИ КРАВЧЕНКО
БІБРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Структура освітньої програми

Розділ 1. Вступ. Загальні положення. Нормативно-правова база

Розділ 2. Призначення закладу освіти, його виховна місія та "Я-концепція" випускника

Розділ 3. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Розділ 4. Загальний обсяг навчального навантаження

Розділ 5. Навчальний план, його обґрунтування та програмно-методичне забезпечення

Розділ 6. Форми організації освітнього процесу та засоби реалізації освітньої програми

Розділ 7. Опис інструментарію оцінювання

Розділ 8. Пріоритетні аспекти формування виховного простору

Розділ 9. Показники(вимірники) реалізації освітньої програми

Розділ 1. Загальні положення. Нормативно-правова база

Освітня програма - це єдиний комплекс компонентів діяльності закладу освіти, спланованих і організованих з метою досягнення здобувачами освіти визначених відповідним Державним стандартом результатів освітньої діяльності, що ґрунтується на визнаних світом та підтверджених українським досвідом ключових ідеях педагогічної думки, базових принципах гуманістичної філософії та здобутках сучасної науки управління; формування в його середовищі випускника нового типу, що здатен проявляти себе як :

- цілісна особистість, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення;
- патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення;
- інноватор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку, конкурувати на ринку праці, вчитися упродовж життя.

Укладання освітньої програми ліцею зумовлене зміною освітніх парадигм і пріоритетів, що закладені в Законах України «Про освіту», «Про загальну середню освіту» та інших підзаконних державних та локальних актах, де регламентуються новітні тенденції і пріоритети освіти та виховання.

Підготовка освітньої програми ЗО зумовлена зміною освітніх парадигм і пріоритетів, якісним оновленням змісту освіти, що полягає в необхідності зробити її відповідною до європейських стандартів, потреб сучасного життя, запитів суспільства. Методологічною основою загальної середньої освіти в ліцеї є пріоритет загальнолюдських і національних цінностей, переорієнтація освітнього процесу на особистість дитини. Особлива увага звертається на вивчення української мови, вітчизняної історії та культури, оволодіння інформаційно-комп'ютерними технологіями, формування природовідповідного світогляду та математичних здібностей, загальнолюдських ціннісних орієнтирів для успішної особистісної реалізації та взаємодії з суспільством, плекання української ідентичності.

Освітня програма Бібрського опорного ліцею ім. Уляни Кравченко (тип закладу: заклад загальної середньої освіти з навчанням українською мовою) (розроблена на виконання законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№7325 від 28.04.2022), «Про забезпечення функціонування української мови як державної»; Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»; постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 року №711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні»; розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»; наказу МОН №813 від 13.07.2021 «Про затвердження результатів навчання учнів 1-4 класів ЗЗСО», наказу Міністерства освіти і науки України від 15.05.2023 № 563 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної

середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»; Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за №1111/35394; Наказів Міністерства освіти і науки України: від 15.05.2023 № 563 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»; від 28.03.2022 № 274 «Про деякі питання здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану», від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 6 березня 2002 р. за № 229/6517 (зі змінами); Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 23 квітня 2019 року № 536 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 22 травня 2019 р. за № 547/33518; Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314; Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 № 1115, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 р. за № 941/35224); Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 16.04.2018 № 367, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 р. за № 564/32016; Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (у редакції наказів Міністерства освіти і науки України № 621 від 08.05.2019, № 268 від 01.03.2021), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за № 924/27369; Листів Міністерства освіти і науки України: від 30.06.2022 № 1/7322-22 «Про організацію 2022/2023 навчального року»; від 16.03.2022 №1/3472-22 «Про виконання Указу Президента України Володимира Зеленського від 16.03.2022 №143/2022»; наказу МОН Деякі питання організації дистанційного навчання»; постанови Кабінету Міністрів України від 28 липня 2023 року № 782 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні», листа МОН від 16.08.23 року № 1/12186-23 «Про організацію 2023/2024 навчального року в закладах загальної середньої освіти», листа МОН № 1/1349-23 від 12. 09.2023 «Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році» Інструктивно-методичних матеріалів щодо порядку підготовки закладу освіти до нового навчального року та опалювального сезону з питань цивільного захисту, охорони праці та безпеки життєдіяльності (лист МОН від 22.07.2022 № 1/8462),

Освітня програма закладу освіти розроблена на основі Типових освітньої програм для закладів загальної середньої освіти та визначає: вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти; загальний обсяг навчального навантаження його розподіл між освітніми галузями за роками навчання.

Тип закладу: заклад загальної середньої освіти з навчанням українською мовою.

Під час розроблення освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладів освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Освітня програма Бібрського опорного ліцею імені Уляни Кравченко спрямована на реалізацію Державних стандартів повної загальної середньої освіти:

- на рівні початкової освіти (в 1 – 4 класах) – Державного стандарту початкової освіти (затвердженого Постановою КМУ від 21 лютого 2018 року № 87 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 688 від 24.07.2019 та № 898 від 30.09.2020);
- на рівні базової середньої освіти: в 5-6 класах – Державного стандарту базової середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898);
- у 7 – 9 класах – Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року №1392);
- на рівні профільної середньої освіти (в 10 – 11/12 класах) – Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року №1392 зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 538 від 07.08.2013 та № 143 від 26.02.2020};

Освітня програма Бібрського опорного ліцею розроблена на основі Типових освітніх програм для закладів загальної середньої освіти:

- ✓ на рівні початкової освіти:
 - Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743),
 - Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743),
 - Освітньої програми «Інтелект України» (науковий керівник Гавриш І. В.) (лист ДСЯО від 06.08.2020 № 01/01-23/929) (для 4-А класу);
- ✓ на рівні базової середньої освіти:
 - у 5-6 класах – Типової освітньої програми для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235),

- у 7 – 9 класах – Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 405);
- освітньої програми «Інтелект України» (науковий керівник Гавриш І. В.) (лист ДСЯО від 06.08.2020 № 01/01-23/929) (для 8-А класу);
- ✓ на рівні профільної середньої освіти –
- Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 408 у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 зі змінами).

Названі документи окреслюють рекомендовані підходи до планування й організації в закладі освіти єдиного комплексу освітніх компонентів, регламентують новітні тенденції та пріоритети, індикатори, маркери та критерії оцінки результативності освітнього процесу.

Освітня програма являє собою документ, що визначає зміст освіти і виховання та технології реалізації цього змісту. Будучи динамічною моделлю системи взаємовідносин учасників освітнього процесу у єдності з матеріальною основою цих відносин, програма містить місію ЗО, загальні та операційні завдання її діяльності, особливості організації в єдності освітнього і виховного процесу, пріоритетні напрями стратегії розвитку ліцею, індикатори і критерії її результативності та шляхів, орієнтованих на безперервне удосконалення.

Освітній процес в ліцеї та філіях здійснюється на підставі навчального плану, розробленого закладом освіти самостійно з орієнтацією на типовий навчальний план, реалізацію освітніх галузей та пріоритетних аспектів формування виховного простору.

Мета освітньої програми:

- всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.
- визначення напрямків діяльності та цільових орієнтирів навчання і виховання.
- організація міжсекторальної співпраці ЗО та дотичних суспільних і владних структур.
- проектування процесу оновлення діяльності ліцею та філій.

Освітня програма визначає:

- парадигму освітньої діяльності;
- загальний обсяг навчального навантаження;
- орієнтовану тривалість вивчення окремих предметів;
- взаємозв'язки між навчальними предметами та послідовність їх вивчення;
- очікувані результати освітньої діяльності;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за тією чи іншою Типовою освітньою програмою;
- виховні пріоритетні та цільові орієнтири;
- шляхи і методи модернізації виховного впливу
- напрями міжсекторальної співпраці та неформальної освіти;
- парадигму виховного впливу ЗО на здобувачів освіти через формування в них ключових компетентностей;
- параметри, методи, засоби, характер виховного впливу;
- інструментарій виховання;
- очікувані результати виховання на виході із ЗО;
- очікування на віддалену перспективу.

Освітня програма забезпечує:

- вивчення, аналіз, обґрунтування специфіки освітнього процесу в ліцеї;
- визначення головних змістових аспектів навчання і виховання;
- мотивований вибір освітніх і виховних пріоритетів;
- адекватність контролю за процесом і його результативністю;
- можливість евалюації та коригування програми на вимогу часу;
- орієнтацію на позитивний кінцевий результат.

Освітня програма визначає:

- специфіку й призначення ЗО, особливості організації в ньому освітнього процесу;
- зміст освіти в ЗО з урахуванням побажань місцевого співтовариства;
- орієнтири для формування навчальних планів на довгостроковий період;
- мотивований зміст варіативного компонента навчального плану, із забезпеченням принципу наступності;
- вибір адекватних форм контролю за реалізацією освітніх та виховних цілей ліцею з боку адміністрації;
- можливість успішно проходити процедури інституційного аудиту та державної акредитації;

Розділ 2. Призначення закладу освіти, його виховна місія та «Я-концепція» його випускника

Бібрський опорний ліцей імені Уляни Кравченко Бібрської міської ради Львівського району Львівської області та приєднані філії, а саме: Любешківська філія Бібрського опорного ліцею імені Уляни Кравченко, Соколівська філія Бібрського опорного ліцею імені Уляни Кравченко, Підгородищенська філія Бібрського опорного ліцею імені Уляни Кравченко, створений засновником згідно чинного законодавства України на підставі рішення Бібрської міської ради та знаходиться у державній власності територіальної громади.

Структура опорного закладу забезпечує рівний доступ до якісної освіти особам відповідного віку, наступність та перспективність у наданні освітніх послуг.

Кредо діяльності ліцею:

«Наше завдання – зробити школу найкращою. Це школа без поразок, яку б закінчували здорові діти, усвідомлюючи свої таланти і здібності, свій інтелектуальний рівень, що допоможе їм стати тим, ким вони тільки прагнуть».

Усі учасники освітнього процесу – вчителі, учні, батьки, а також громада, впевнені у собі, у своїх силах, володіють перспективним баченням того, яких змін ЗО потребує сьогодні, готові до співпраці для спільного розв'язання проблем.

Ми ставимо за мету не просто йти в ногу з часом, а випереджати його. Це необхідна умова для сміливих та успішних кроків у власне майбутнє. Ми пишаємося успіхами наших дітей, радіємо досягненнями кожного учасника освітнього процесу, громади, впевнено рухаємося в завтрашній день своєї держави, щоб досягти успіху на шляху реформувань.

Виховна місія ліцею:

- формування здорової, креативної особистості, орієнтованої на досягнення успіху в різних сферах життєдіяльності;
- плекання в дитині української ідентичності з орієнтацією на загальнолюдські, зокрема морально-етичні та соціально-патріотичні цінності, виховання почуття відповідальності за себе, свою родину, свою державу Україну.

Основна мета ЗО:

Шляхом партнерства усіх учасників освітнього процесу, співпраці в громаді створити умови для гармонійного розвитку дитини відповідно до вимог суспільства, запитів особистості, потреб держави та ефективного інноваційного розвитку ЗО

Ліцей та філії працюють над **науково-методичною проблемою** *«Розвиток творчого потенціалу здобувачів освіти й учителя, їхня самореалізація в освітньому процесі шляхом упровадження продуктивних технологій навчання з метою підвищення якості освітніх показників».*

Призначення ЗО полягає в наданні якісної повної загальної освіти дітям відповідних вікових категорій, забезпеченні умов збереження їхнього здоров'я, всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності, громадянської активності, національної самоідентифікації.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, серед яких пріоритетними є:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- сформованість потреби освіти впродовж життя у формальний і неформальний спосіб;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- готовність до вибору професії відповідно до своїх здібностей та можливостей, потреб ринку праці;
- ідентифікування себе з Україною та українським народом.

Наскрізні змістові лінії спільні для всіх начальних предметів та позаурочної діяльності, є засобом інтегрування навчального змісту, вони корелюються з окремими ключовими компетентностями і сприяють формуванню ціннісних і світоглядних орієнтацій здобувачів освіти, що визначають їх поведінку в життєвих ситуаціях. Упровадження наскрізних змістових ліній у навчальний процес передбачає розв'язування завдань реального змісту, виконання міжпредметних навчальних проєктів, роботу з різними джерелами інформації, упровадження інноваційних фрагментів.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми. Зміст навчання потрібно базувати на положеннях дидактики, психології, методики, підборі оригінальних завдань і видів діяльності, моделюванні творчої діяльності здобувачів освіти, урахуванні розвитку мовних, соціальних, громадянських, здоров'язберезувальних та інших компетентностей, визначених навчальними програмами та пріоритетними завданнями виховного впливу.

Змінилися вимоги до якості освіти і впровадження у зміст освіти європейського виміру, спрямування його на інтеграцію зі світовими та європейськими стандартами. Перед освітянами стало завдання – пошук ефективних механізмів проходження всіх етапів навчання.

Саме через освіту необхідно підготувати інноваційну людину, здатну до сприйняття змін та новацій. Головна мета розвитку української системи освіти – створити умови для саморозвитку та самореалізації кожної особистості як громадянина України.

Набуті життєві компетентності випускник вмiло використовуватиме для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Він має володіти навичками критично

мислити, логічно обґрунтовувати позицію, проявляти ініціативу, творити, вирішувати проблеми, оцінювати ризики, приймати рішення та нести відповідальність за них.

Основним засобом реалізації призначення ЗО є засвоєння здобувачами освіти державного стандарту загальноосвітніх програм. Заклад освіти має у своєму розпорядженні додаткові засоби реалізації свого призначення, а саме:

- уведення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють комунікативному та загальнокультурному розвитку особистості і формують гуманістичний світогляд;
- надання можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної, трудової, художньо-естетичної тощо);
- поглиблене вивчення окремих предметів;
- створення умов для вибору профілю навчання, темпу засвоєння навчального матеріалу, неформальної освіти;
- інтеграція поурочної та позаурочної діяльності;
- надання широкого спектру додаткових освітніх послуг;
- втілення виховного аспекту освітньої програми.

Освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на

- формування в здобувачів освіти сучасної наукової картини світу;
- виховання природовідповідного світогляду;
- розвиток національної самосвідомості здобувачів освіти;
- формування людини та громадянина, що прагне вдосконалення та прогресу суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- формування загальної культури особистості, адаптації її до життя в суспільстві;
- виховання поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів;
- створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
- формування потреби здобувачів освіти в самоосвіті, саморозвитку, самовдосконаленні тощо.
- виховання працелюбності і працездатності;
- формування українського патріота через пріоритети.

Реалізація освітньої програми школи здійснюється через три рівні освіти:

- початкову освіту тривалістю чотири роки;
- базову середню освіту тривалістю п'ять років;
- профільну середню освіту тривалістю три роки.

Передбачено навчання за наскрізними лініями, що реалізується насамперед через:

- організацію освітнього середовища (зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання);
- навчальні предмети;
- предмети за вибором;
- проектну діяльність;
- різнопланову позаурочну діяльність.

- заходи з неформальної освіти;
- різнопланові фрагменти виховного спрямування.

Випускник ЗО

- **особистість** - цілісна, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення;
- **патріот** - з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення, поважає гідність і права людини;
- **інноватор** - здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку за принципами сталого розвитку, конкурувати на ринку праці, учитися впродовж життя.

Наш випускник – це здорова, красива, доглянута молода людина, освічена, компетентна та креативна особистість, мовленнєво-грамотний та цікавий співрозмовник, соціально активний громадянин, патріот України з проєвропейським світобаченням, великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, здатний застосовувати набуті компетентності у реальних життєвих ситуаціях.

З огляду на окреслену модель випускника перед ЗО поставлені такі цілі та завдання:

- реалізація змісту освітніх стандартів «Нової української школи»;
- забезпечення реалізації права громадян на повну загальну середню освіту;
- створення умов для реалізації державного, соціального та особистісного освітнього замовлення в освітньому окрузі;
- виховання громадянина-патріота України, всебічно розвиненої й успішної особистості;
- модернізація освітнього процесу в умовах реформування освітньої галузі;
- надання якісних освітніх послуг з урахуванням сучасних тенденцій розвитку освіти та потреб учасників освітнього процесу;
- моделювання єдиного освітнього простору та власної моделі інноваційного розвитку опорного ЗО та філій в межах освітнього округу;
- забезпечення засвоєння здобувачами освіти змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- упровадження дієвих форм роботи з обдарованими та здібними учнями (посилення мотивації учнів та вчителів для участі у науково-дослідницькій, пошуковій роботі, участі у конкурсах різного спрямування, проектній діяльності, олімпіадах, турнірах різних рівнів, інтелектуальних змаганнях, науково-практичних конференціях, залученні до роботи у МАН тощо);
- підтримка дітей і молоді з особливими потребами;
- здійснення переходу до компетентнісної моделі навчання та впровадження в ЗО інклюзивних форм навчання, прогресивних методичних підходів з орієнтацією на розвиток критичного мислення та STEM-освіти;

- налагодження сучасного інформаційного забезпечення системи освіти, створення та розвиток комп'ютерно-орієнтованого освітнього середовища на основі інформаційних мереж, ресурсів і технологій з використанням засобів сучасної обчислювальної та телекомунікаційної техніки;
- системне впровадження технологій продуктивної та інноваційної освіти як основи життєвої самореалізації особистості, використання досягнень передового педагогічного досвіду та сучасної психолого-педагогічної науки;
- розвиток іншомовного навчання на рівні загальноєвропейських стандартів (у контексті вивчення двох іноземних мов); активізація практики іншомовного волонтерства;
- гарантування наступності освітніх програм усіх рівнів;
- формування позитивної мотивації здобувачів освіти до освітньої діяльності;
- підвищення кадрового потенціалу закладу освіти та удосконалення системи самоосвіти вчителів;
- наповнення діяльності методичних структур опорного закладу ефективним змістом і формами;
- проведення атестації та сертифікації педагогів;
- формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ЗО на основі державних стандартів;
- забезпечення якісного моніторингу навчальних досягнень, підготовки до ЗНО, об'єктивного оцінювання, управління якістю освіти на основі новітніх технологій та освітнього моніторингу, контроль за якістю освіти;
- забезпечення консолідації та взаємодії соціальних і наукових партнерів із метою інтенсифікації розвитку й удосконалення освітнього середовища;
- формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини;
- розвиток досвіду наукового і соціального партнерства, волонтерства, самоврядування, лідерства;
- удосконалення системи роботи щодо збереження і зміцнення здоров'я дітей та психологічного комфорту всіх учасників освітнього процесу;
- надання фахової психолого-педагогічної допомоги родинам у вихованні і розвитку дітей, зокрема з особливими потребами;
- утвердження педагогіки відкритості та інтегрування через міжсекторальну співпрацю ЗО;
- концентрація, ефективне використання та модернізація наявних ресурсів, спрямування їх на задоволення освітніх потреб здобувачів освіти;
- формування позитивного іміджу ЗО в соціумі міста і регіону з метою збільшення мережі;
- розробка перспективного плану розвитку закладу освіти в умовах реформування освітньої галузі.

Розділ 3. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття **початкової освіти**. Початкова освіта здобувається, як правило, із шести років. Діти, яким 1-го вересня виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Навчання за освітньою програмою **базової середньої освіти** у Бібрському опорному ліцеї ім. Уляни Кравченко та його філіях можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки № 955 від 10.07.2019, № 160 від 10.02.2021 із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки № 624 від 06.06.2016, № 635 від 24.04.2017, № 955 від 10.07.2019, № 160 від 10.02.2021, № 165 від 15.02.2023.

Здобувати профільну середню освіту можуть особи, які завершили здобуття базової середньої освіти.

Розділ 4. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів освіти 1-4 класів та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін визначено у типовому навчальному плані.

Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти та циклі базового предметного навчання базової середньої освіти, його розподіл між освітніми галузями за роками навчання

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	5 клас				6 клас			
		План	Рек	Мін	Макс	План	Рек	Мін	Макс
Мовно-літературна	на тиждень	12	11	10	13	12	11	10	13
	на рік	420	385	350	455	420	385	350	455
Математична	на тиждень	5	5	4	6	5	5	4	6
	на рік	175	175	140	210	175	175	140	210
Природнича	на тиждень	2,5	2	1,5	3	4,5	4	2	5
	на рік	87,5	70	52,5	105	157,5	140	70	175
Соціальна і здоров'язбережувальна	на тиждень	1,5	1,5	1	3	1,5	1,5	1	3
	на рік	52,5	52,5	35	105	52,5	52,5	35	105
Громадянська та історична	на тиждень	1,5	1	1	2	2	2	1,5	3
	на рік	52,5	35	35	70	70	70	52,5	105
Інформатична	на тиждень	1,5	1,5	1	3	2	1,5	1	3
	на рік	52,5	52,5	35	105	70	52,5	35	105
Технологічна	на тиждень	2	2	1	2	2	2,0	1	2
	на рік	70	70	35	70	70	70	35	70
Мистецька	на тиждень	2	2	1	3	2	2	1	3
	на рік	70	70	35	105	70	70	35	105
Фізична культура	на тиждень	3	3	3	3	3	3	3	3
	на рік	105	105	105	105	105	105	105	105
Усього на рік	на тиждень	31	29	23,5	38	34	32	24,5	41
	на рік	1085	1015	822,5	1330	1190	1120	857,5	1435
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	Додаткові на тиждень	0	2			0	2		
	Додаткові на рік	0				0			
	Друга іноземна на тиждень	0				0			
	Друга іноземна на рік	0	70			0	70		
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	на тиждень	31	31			34	34		
	на рік	1085	1085			1190	1190		
Гранично допустиме річне навантаження учнів	на тиждень		28				31		
	на рік		980				1085		

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 5845 годин/навчальний рік: для 5-х класів – 1050 годин/навчальний рік, для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік, для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік, для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік, для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладів загальної середньої освіти II ступеня (далі – навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову. Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10 - 11 класів складає 2660 годин/навчальний рік: для 10-х класів - 1330 годин/навчальний рік, для 11-х класів - 1330 годин/навчальний рік.

Розділ 5. Навчальний план, його обґрунтування та програмно-методичне забезпечення

Основним документом, що регулює освітній процес в ЗО, є накреслення індивідуальної освітньої траєкторії ЗО, навчальний план, що складений на основі Типових навчальних планів, розроблених та затверджених Міністерством освіти і науки України, із конкретизацією варіативної частини і визначенням профілю навчання. Навчальний робочий план Бібрського опорного ліцею імені Уляни Кравченко Бібрської міської ради на 2023-2024 н. р. (Додаток 4) передбачає реалізацію таких освітніх галузей, як:

- мовно-літературна (включає українську мову та літературу, іноземні мови (англійську, французьку);
- математична (спрямована на формування математичної та інших дотичних до неї ключових компетентностей);
- природнича (формування компетентностей в галузі природничих наук, основи наукового світогляду, становлення відповідальної природоохоронної поведінки);

- технологічна (формування компетентностей в галузі техніки і технологій, здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій) та STEM-освіти;
- інформаційна (формування інформаційно-комунікаційної компетентності, здатності до розв'язання проблем з використанням цифрових пристроїв для розвитку, самовираження, здобуття навичок безпечної діяльності в інформаційному суспільстві);
- соціальна і здоров'язбережувальна (формування соціальної компетентності, активної громадянської позиції, підприємливості, розвиток самостійності, втілення моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров'я та здоров'я інших);
- громадянська та історична (формування громадянської та інших компетентностей, готовності до змін шляхом осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям, активної громадянської позиції, набуття досвіду життя в соціумі з урахуванням демократичних принципів);
- мистецька (формування цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження, поваги до національної та світової мистецької спадщини);
- фізкультурна (формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом для забезпечення гармонійного фізичного розвитку, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок).

Зміст навчального плану є механізмом реалізації змісту освіти та одним із засобів формування "моделі" випускника кожного ступеня навчання.

Початковий ступінь

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3-4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх освітніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Навчальні плани для здобувачів освіти створено на основі освітніх програм:

- **1-2 класи** - за Типовою освітньою програмою для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743), за п'ятиденним робочим тижнем;

Типовий навчальний план для 1-2 класів початкової школи з українською мовою навчання

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
	1	2	Разом
Українська мова	5	5	10
Іноземна мова	2	3	5

Математика	3	3	6
Я досліджую світ*	7	8	15
Мистецтво**	2	2	4
Фізична культура ***	3	3	6
Усього	20+3	21+3	41+6
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	2
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	22	42
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	23	25	48

* Орієнтовний розподіл годин між освітніми галузями в рамках цього інтегрованого предмета: мовно-літературна – 2; математична – 1; природнича, технологічна, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична – разом 4; інформатика – 1 (у 2 класі)

** Інтегрований предмет або окремі предмети «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво»

*** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються

- **3-4 класи** - за Типовою освітньою програмою для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743), за п'ятиденним робочим тижнем;

Типовий навчальний план для 3-4 класів початкової школи з навчанням українською мовою

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
	3	4	Разом
Українська мова	5	5	10
Іноземна мова	3	3	6
Математика	4	4	8
Я досліджую світ*	7	7	14
Інформатика	1	1	2
Мистецтво**	2	2	4
Фізична культура ***	3	3	6
Усього	22+3	22+3	44+6

Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	2
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	23	23	46
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	26	26	52

* Орієнтовний розподіл годин між освітніми галузями в рамках цього інтегрованого предмета: мовно-літературна – 2; математична – 1; природнича, технологічна, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична – разом 4

** Інтегрований предмет або окремі предмети «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво»

*** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються

4-А, 8-А класи -за Освітньою програмою «Інтелект України» (науковий керівник Гавриш І. В.) (лист ДСЯО від 06.08.2020 № 01/01-23/929);

5 -6 класи – за Типовою освітньою програмою для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235),

Освітня галузь	Орієнтовний перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Рекомендована кількість годин на тиждень у класах					Орієнтовний перелік міжгалузевих інтегрованих курсів
		5	6	7	8	9	
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	3	3	3	Міжгалузеві інтегровані курси* Робототехніка. 5-9 клас STEM. 5-9 клас
	Українська література	2	2	2	2	2	
	Зарубіжна література	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	
	Іноземна мова	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	

<p>Друга іноземна мова (не менше двох годин на тиждень) включається до навчального плану освітньої програми за вибором закладу освіти як вибіркового освітнього компонента за рахунок перерозподілу навчальних годин інших освітніх галузей</p> <p>Інтегровані курси*</p> <p>Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної). 5-9 клас</p> <p>Інтегрований курс української мови та літератури. 5-9 клас</p> <p>Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та зарубіжні літератури). 5-9 клас</p>	<p>Драматургія і театр. 5-9 клас</p> <p>Фізика та основи техніки. 7-9 клас</p> <p>Економіка і право. 9 клас</p> <p>Включаються до навчального плану освітньої програми за вибором закладу освіти у межах загальної кількості годин, визначених типовим навчальним планом</p> <p>*Кількість навчальних годин на вивчення міжгалузевих інтегрованих курсів визначає заклад освіти з урахуванням навчального</p>
---	---

	*Кількість навчальних годин на вивчення інтегрованих курсів визначає заклад освіти з урахуванням навчального навантаження, визначеного на відповідні навчальні предмети	навантаження, визначеного на відповідні навчальні предмети				
Довідково						
Кількість навчальних годин на вивчення освітньої галузі «Мовнолітературна»:						
рекомендована	11	11	10	10	10	
мінімальна	10	10	9	8	8	
максимальна	13	13	12	12	12	
Резерв навчальних годин (різниця між рекомендованою та мінімальною кількістю навчальних годин) освітньої галузі «Мовно-літературна»		1	1	1	2	2
Математична	Математика	5	5	-	-	-
	Алгебра	-	-	3	3	3
	Геометрія	-	-	2	2	2
	Інтегрований курс* Математика. 7-9 клас.					

Довідково						
Кількість навчальних годин на вивчення освітньої галузі «Математична»:						
рекомендована		5	5	5	5	5
мінімальна		4	4	4	4	4
максимальна		6	6	6	7	7
Резерв навчальних годин освітньої галузі «Математична»		1	1	1	1	1
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»*/ Інтегрований курс «Довкілля»*	2	2	-	-	-
	Біологія	-	-	2,5	2,5	2,5
	Географія	-	2	2	2	1,5
	Фізика	-	-	2	2	3

	Хімія	-	-	1	2	2,5
	Інтегрований курс* Природничі науки. 5-9 клас					
	*До навчального плану освітньої програми за вибором закладу освіти включається або інтегрований курс «Пізнаємо природу» або інтегрований курс «Довкілля»					
Довідково						
Кількість навчальних годин на вивчення освітньої галузі «Природнича»:						
рекомендована		2	4	7,5	8,5	9,5
мінімальна		1,5	2	7	8	8
максимальна		3	5	9	10	11
Резерв навчальних годин освітньої галузі «Природнича»		0,5	2	0,5	0,5	1,5
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1,5	1	0,5
	Етика* / Культура добросусідства* / Інші курси морального спрямування*	0,5	0,5	-	-	-
	Підприємництво і фінансова грамотність	-	-	-	0,5	1

*до навчального плану освітньої програми за вибором закладу освіти включається один з цих предметів або вони можуть вивчатись в рамках інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут»

Довідково						
Кількість навчальних годин на вивчення освітньої галузі «Соціальна і здоров'язбережувальна»:						
рекомендована						
мінімальна		1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
максимальна		1 3	1 3	1 3	1 3	1 3
Резерв навчальних годин освітньої галузі «Соціальна і здоров'язбережувальна»		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	-	-	-	-
	Історія України. Всесвітня історія	-	2	-	-	-
	Історія України	-	-	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	-	-	1	1	1
	Громадянська освіта	-	-	-	0,5	-
	Правознавство	-	-	-	-	0,5
	Інтегровані курси* Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 клас Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти. 5-6 клас Історія: Україна і світ. 7-9 клас					
Довідково						
Кількість навчальних годин на вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична»:						
рекомендована						
мінімальна		1	2	2	3	3
максимальна		1 2	1,5 3	1,5 3	2 3	2 3
Резерв навчальних годин освітньої галузі «Громадянська та історична»		-	0,5	0,5	1	1

Інформатична	Інформатика	1,5	1,5	2	2	1,5
---------------------	-------------	-----	-----	---	---	-----

Довідково						
Кількість навчальних годин на вивчення освітньої галузі «Інформатична»:						
рекомендована		1,5	1,5	2	2	1,5
мінімальна		1	1	1	1,5	1,5
максимальна		2	2	2	3	3
Резерв навчальних годин освітньої галузі «Інформатична»		0,5	0,5	1	0,5	-
Технологічна	Технології	2	2	1	1	1
Довідково						
Кількість навчальних годин на вивчення освітньої галузі «Технологічна»:						
рекомендована		2	2	1	1	1
мінімальна		1	1	1	1	1
максимальна		3	3	2	2	2
Резерв навчальних годин освітньої галузі «Технологічна»		1	1	-	-	-
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2	2	2	1	1
	До навчального плану освітньої програми за вибором закладу освіти включається інтегрований курс «Мистецтво» або окремі предмети «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво». Кількість годин на вивчення окремих предметів визначає заклад освіти					
Довідково						
Кількість навчальних годин на вивчення освітньої галузі «Мистецька»:						
рекомендована		2	2	2	1	1
мінімальна		1	1	1	1	1
максимальна		3	3	3	2	2
Резерв навчальних годин освітньої галузі «Мистецька»		1	1	1	-	-
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3	3
Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються						

Разом (без фізичної культури + фізична культура)	26 + 3	29 + 3	31 + 3	32 + 3	32,5 + 3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	2	2	1	1	0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження	28	31	32	33	33
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)	28 + 3	31 + 3	32 + 3	33 + 3	33 + 3

7–9 класи – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 405);

Таблиця 10

до Типової освітньої програми

**Навчальний план закладів загальної середньої освіти
з навчанням українською мовою і вивченням двох іноземних мов**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		5	6	7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2
	Перша іноземна мова	3	2	2	2	2
	Друга іноземна мова	2	2	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	-	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1	1	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	1	1	-	-

	Мистецтво	-	-	-	1	1
Математика	Математика	4	4	-	-	-
	Алгебра	-	-	2	2	2
	Геометрія	-	-	2	2	2
Природо- знавство	Природознавство	2	-	-	-	-
	Біологія	-	2	2	2	2
	Географія	-	2	2	2	1,5
	Фізика	-	-	2	2	3
	Хімія	-	-	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
	Фізична культура**	3	3	3	3	3
Разом		25,5+3	27,5+3	29+3	29,5+3	30,5+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2,5	3,5	3	3,5	2
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		28+3	31+3	32+3	33+3	33+3

* Заклад загальної середньої освіти може обирати інтегрований курс «Мистецтво» або окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво».

** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

*** В межах галузі «Суспільствознавство» у 5-му класі вивчається курс «Історія України (Вступ до історії)», у 6-му – інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України».

10-11 класи – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 408 у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 зі змінами).

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані ЗО, який дає цілісне уявлення про зміст і структуру рівнів освіти,

встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей Державних стандартів структурування змісту на засадах інтегрованого підходу у навчанні.

Навчальний план ЗО основного і старшого ступенів охоплює інваріантну частину, сформовану на державному рівні та варіативну частину.

Названі документи окреслюють рекомендовані підходи до планування й організації у ЗО єдиного комплексу освітніх компонентів.

**Навчальний план
для 10 - 11 класів закладів загальної середньої освіти**

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	10	11
Базові предмети¹	27 (29)	26 (28)
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова ²	2	2
Мова та література корінного народу, національної меншини ³	2	2
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	0
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика і астрономія ⁴	3	4
Хімія	1,5	2
Фізична культура ⁵	3	3
Захист Вітчизни	1,5	1,5

Вибірково-обов'язкові предмети⁶ (Інформатика, Технології, Мистецтво)	3	3
Додаткові години¹ на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	8 (6)	9 (7)
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38

¹ У дужках подано кількість годин для закладів освіти з навчанням мовою корінного народу, національної меншини.

² За наявності належних умов заклад освіти може збільшувати кількість годин на вивчення іноземної мови, використовуючи додаткові години.

³ У класах з навчанням мовою корінного народу, національної меншини належить до базових предметів. У інших класах цей предмет може вивчатись за рахунок додаткових годин.

⁴ Може викладатись як один предмет (за програмою авторського колективу під керівництвом Ляшенка О.І.) або як два окремі предмети: "Фізика" (за програмою авторського колективу під керівництвом Локтева В.М.) і "Астрономія" (за програмою авторського колективу під керівництвом Яцківа Я.Я.)

⁵ Години фізичної культури не входять до гранично допустимого тижневого навантаження на учня.

⁶ За наявності належних умов як вибірково-обов'язковий предмет може вивчатись "Фінансова грамотність".

Навчальний план ЗО містить:

- орієнтовний перелік предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також орієнтовний перелік міжгалузевих інтегрованих курсів;
- розподіл навчального навантаження за роками навчання між навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов'язковими для вивчення;
- додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять.

У навчальному плані закладу освіти подано перелік навчальних предметів та/або інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також предмети/курси варіативного освітнього компоненту з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти 5-6 класів опорного ліцею та філій, визначених на основі анкетування здобувачів освіти та їх батьків та поданих ними заяв.

Навчальне навантаження у навчальному плані орієнтоване на «рекомендований» навчальний час, визначений базовим навчальним планом Державного стандарту для вивчення певної освітньої галузі на адаптаційному та предметному циклах навчання базової середньої освіти, додаткові години розподілені відповідно до побажань батьків.

Кількість навчальних годин на вивчення інтегрованих курсів заклад освіти визначає самостійно з урахуванням навчального навантаження на відповідні навчальні предмети у типовому навчальному плані.

Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі, відповідно до пункту 26 Державного стандарту, визначає заклад освіти в межах заданого діапазону «мінімального» та «максимального» навчального навантаження.

Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі заклад освіти може зменшувати, включно до мінімального показника.

Різниця між рекомендованою та мінімальною кількістю навчальних годин (резерв навчальних годин) у кожній освітній галузі перерозподілена закладом освіти між освітніми компонентами цієї освітньої галузі або на інші освітні галузі, а також на вибіркові освітні компоненти (незалежно від освітньої галузі).

Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі заклад освіти може збільшувати, включно до максимального показника, з урахуванням перерозподілу різниці між рекомендованою та мінімальною кількістю навчальних годин інших освітніх галузей.

Кількість навчальних годин, визначена у навчальному плані на вивчення вибірових освітніх компонентів, не включається до максимального показника навчального навантаження, передбаченого на ту чи іншу освітню галузь.

Додаткові години для вивчення навчальних предметів, інтегрованих курсів, курсів за вибором, через які реалізуються освітні галузі, проведення індивідуальних консультацій та групових занять заклад загальної середньої освіти розподіляє самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів, що відображається в освітній програмі закладу.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальному плані закладу загальної середньої освіти не перевищує загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної базовим навчальним планом, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів (Додаток 1-3).

**Навчальний робочий план Бібрського опорного ліцею ім. Уляни Кравченко
Бібрської міської ради Львівського району Львівської області
на 2023-2024 н.р.**

	1-А	1-Б	1-В	2-А	2-Б	2-В	3-А	3-Б	3-В	4-А	4-Б	4-В	5-А	5-Б	5-В
ІНВАРІАТИВНА															
Українська мова	5	5	5	5	5	5	5	5	5	6	5	5	4	4	4
Українська мова в ІК											2				
Українська літ.															
Зарубіжна література															
ІК літ-р (укр.і заруб.)													3,5	3,5	3,5
Іноземна мова	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3,5	3,5	3,5
Друга іноземна мова															
Математика	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	5	5	5
Алгебра															
Геометрія															
Інформатика							1	1	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5
ІК Досл. іст. і сусп.													1	1	1
Історія України															
Всесвітня історія															
Основи правозн.															
Громадянська освіта															
Я пізнаю світ										8					
Я досліджую світ	7	7	7	8	8	8	7	7	7		5	7			
Навчаємося разом															
ІК Пізнаємо природу													2	2	2
Географія															
Біологія															
Фізика															
Астрономія															
Хімія															
Музичне мистецтво							1				1				
Образотворче мист.							1				1				
ІК Мистецтво													2	2	2
Мистецтво	2	2	2	2	2	2		2	2	1		2			
Фізична культурна	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3
Захист України															
ІК Зд.,безп., добробут													1,5	1,5	1,5
Осн. здоров'я															
Груд.навч., технології													2	2	2
РАЗОМ	22	22	22	24	24	24	25	25	25	25	25	25	29	29	29
ВАРІАТИВНА															
Математика	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1	1			
Українська мова															
Українська літ.															
Географія															
Англійська мова													0,5	0,5	0,5
ІК літератур													0,5	0,5	0,5
Біологія															
Хімія															
Я пізнаю світ										1					
ІК Пізнаємо природу													0,5	0,5	0,5
РАЗОМ	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5
гранично-допуст.	20	20	20	22	22	22	23	23	23	23	23	23	28	28	28
ВСЬОГО	23	23	23	25	25	25	26	26	26	26	26	26	30,5	30,5	30,5

6-A	6-B	6-B	7-A	7-B	7-B	8-A	8-B	8-B	9-A	9-B	9-B	10-A	10-B	11-A	11-B
СКЛАДОВА															
4	4	4	2,5	2,5	2,5	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2
			2	2	2	1,5	2	2	2	2	2	2	2	2	2
			2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1
3,5	3,5	3,5													
3,5	3,5	3,5	2	2	2	5	2	2	2	2	2	2	2	2	2
			2	2	2		2	2	2	2	2				
5	5	5										3	3	3	3
			2	2	2	3,5	2	2	2	2	2				
			2	2	2	2,5	2	2	2	2	2				
1,5	1,5	1,5	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1
2	2	2													
			1	1	1	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
									1	1	1				
												2	2		
						1									
2	2	2													
2	2	2	2	2	2	2	2	2	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1	1
			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
			2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3
														1	1
			1,5	1,5	1,5	2	2	2	2	2	2	1,5	1,5	2	2
			1	1	1										
			1	1	1										
2	2	2													
						1	1	1	1	1	1				
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
												1,5	1,5	1,5	1,5
1,5	1,5	1,5													
			1	1	1		1	1	1	1	1				
2	2	2	1	1	1	0,5	1	1	1	1	1	1	1	2	2
32	32	32	32	32	32	35,5	32,5	32,5	34	34	34	30	30	29	29
СКЛАДОВА															
			1	1	1		1	1	1	1	1	2	2	2	2
			0,5	0,5	0,5		0,5	0,5				2	2	2	2
						0,5									
							0,5	0,5							
0,5	0,5	0,5												1	1
0,5	0,5	0,5													
												0,5	0,5		
												0,5	0,5		
0,5	0,5	0,5													
1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	0,5	2	2	1	1	1	5	5	5	5
31	31	31	32	32	32	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33
33,5	33,5	33,5	33,5	33,5	33,5	36	34,5	34,5	35	35	35	35	35	34	34

Навчальний план
Любешківської філії Бібрського опорного ліцею ім. Уляни Кравченко
на 2023-2024 н.р.

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень								
		1 кл	2 кл	3 кл	4 кл	5 кл	6 кл	7 кл	8 кл	9 кл
Мови і літератури	Українська мова	5	5	5	5	4/3	4/4	2,5	2/1	2
	Українська література	-	-	-	-			2	2/0	2
	Перша іноземна мова	2	3	3	3	3,5/ 3,5	3,5	2	2/1	2
	Друга іноземна мова	-	-	-	-	2/2	2/1	2	2/0	2
	Зарубіжна література	-	-	-	-			2	2/0	2
	Інтегрований курс літератур(укр.та зар.)					3/0	3/3			
Суспільство-знавство	Історія України	-	-	-	-			1	1,5/1	1,5
	Всесвітня історія	-	-	-	-			1	1/0	1
	Основи правознавства	-	-	-	-			-	-	1
	Інтегрований курс «Досліджуємо історію і суспільство»					1/1	2/1			
Людина і світ	Я у світі/ я досліджую світ	7	8	7	7		-	-	-	
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	1			1	-	
	Інт.курс «Мистецтво»					2/0	2/2			
	Образ.мистецтво	1	1	1	1			1	-	
	Мистецтво	-	-	-	-			-	1/0	1
Математика	Математика	3	3	4	4	4/3	4/4	-		
	Алгебра	-	-	-				2	2/1	2
	Геометрія	-	-	-				2	2/0	2
Природознавство	Природознавство	-	-	-	-			-	-	
	Біологія	-	-	-	-			2	2/1	2
	Географія	-	-	-	-		2/2	2	2/1	1,5
	Інт.курс «Пізнаємо природу»					2/0	2/2			
	Фізика	-	-	-	-			2	2/1	3
Технології	Хімія	-	-	-	-			1,5	2/1	2
	Трудове навчання	-	-	-	-	2/0	2/2	1	1/0	1
	Інформатика/Сходінки до інформатики	-	-	1	1	1,5 / 0,5	1,5/ 1,5	1	2/0	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	-	-	-	-			1	1/0	1
	Інт.курс«Здоров'я,безпека та добробут»					1/1	1/0			
	Фізична культура	3	3	3	3	3/3	3/0	3	3/0	3
Разом:		22	24	25	25	29/ 17	32/ 26	32	32,5/ 8	34
Варіативна складова										
	Основи христ.етики							1		
Разом		22	24	25	25	29/ 17	32/ 26	33	32,5/ 8	34

Навчальний план
Підгородищенської філії Бібрського ліцею ім. Уляни Кравченко
на 2023-2024 н.р.

Навчальні предмети	Класи		
	1 клас	3 клас	4 клас
Українська мова	5	5	5
Іноземна мова	2	3	3
Математика	3	4	4
Інформатика	0	1	1
Фізична культура	3	3	3
Я досліджую світ	7	7	7
Мистецтво	2	2	2
Усього	22	25	25
Варіативна частина			
Індивідуальні та групові заняття			
Всього	22	25	25

Програмне забезпечення. Перелік програм

Програмно-методичне забезпечення освітнього процесу

З метою упорядкування літератури, що рекомендується для використання в закладах освіти, Міністерство освіти і науки України надає переліки навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2023/2024 навчальному році

- у початкових класах закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою (<https://goo.gl/Zgfw1C>);
- у 5-11 класах закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою (<https://goo.gl/93BNko>);
- з психології та педагогіки (<https://bit.ly/3mtWtu9>).

Для виконання освітньої програми ЗО на навчальний рік передбачено використання затверджених Міністерством освіти і науки України навчальних програм з усіх курсів інваріантної частини навчального плану; що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм, у єдину освітню програму, яка зорієнтована на здобувача освіти і дозволяє одержати запланований результат освіти - "модель" випускника. Реалізація змісту освіти в ЗО та досягнення прогнозованого результату забезпечується програмно-методичним матеріалом, який відповідає Переліку навчальних програм для здобувачів освіти закладів загальної середньої освіти I, II, III ступенів, затвердженому відповідними регуляторними документами МОНУ на виконання Законів України «Про освіту» та «Про загальну середню освіту».

Модельна навчальна програма - документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством.

Модельні навчальні програми вибрані ЗО для адаптаційного циклу (5-6 класи).

Поданий для 5 класу перелік модельних навчальних програм є базовим і може бути доповнений іншими модельними навчальними програмами, які отримують гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», шляхом внесення змін до цієї Типової освітньої програми в установленому порядку.

Спираючись на модельні навчальні програми, заклад освіти може розробляти навчальні програми предметів, білінгвальних курсів, інтегрованих курсів, що мають містити опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами. Формування змісту навчальних предметів, білінгвальних курсів, інтегрованих курсів може

здійснюватися шляхом упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей, однієї освітньої галузі або її окремих складників.

На основі модельних навчальних програм педагогами закладу освіти створено навчальні програми, які затверджені педагогічною радою закладу освіти.

У ЗО допускається використання власних освітніх програм за умови їхньої сертифікації відповідною освітньою структурою.

Реалізація змісту освіти у ЗО та досягнення прогнозованого результату її роботи забезпечується програмно-методичним матеріалом, що відповідає Переліку навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти I,II,III ступенів, затвердженого наказами МОН від 07.06.2017 №804, від 23.10.2017 №1407, 24.11.2017 №1539, наказу Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698.

Перелік навчальних програм

I ступінь

Науково-методичне забезпечення предметів інваріантної складової робочого навчального плану

1-4 клас

Предмет	Програма
Українська мова	Типова освітня програма початкової освіти (автор Р. Шиян) Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743-22 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х та 3-4 -х класів закладів загальної середньої освіти»
Математика	
Англійська мова	
«Я досліджую світ»	
«Мистецтво»	
Фізична культура	

4 -А клас

Предмет	Програма
---------	----------

Українська мова	Освітня програма «Інтелект України» (науковий керівник Гавриш І. В.) (лист ДСЯО від 06.08.2020 № 01/01-23/929)
Математика	
Англійська мова	
«Я пізнаю світ»	
«Мистецтво»	
Фізична культура	

**Перелік навчальних програм
для здобувачів базової середньої освіти**

5 -6 клас - адаптаційний цикл базової середньої освіти

Освітній компонент	Назва програми
Українська мова	Українська мова 5-6 кл. Заболотний та ін.
Інтегрований курс літератур	Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної) 5-6 кл. Яценко, Тригуб.
Англійська мова	Іноземна мова 5-9 кл. Зимомря та ін.
Математика	Математика 5-6 кл. Істер.
Пізнаємо природу	Пізнаємо природу 5-6 кл. Біда та ін.
Здоров'я, безпека та добробут	Здоров'я, безпека та добробут 5-6 кл. Шиян та ін.
Досліджуємо історію і суспільство	Досліджуємо історію і суспільство 5-6 кл. Васильків та ін.
Інформатика	Інформатика 5-6 кл. Пасічник, Чернікова.
Технології	Технології 5-6 кл. Ходзицька та ін.
Мистецтво	Мистецтво 5-6 кл. Івасюк та ін.
Фізична культура	Фізична культура. 5-6 кл. Педан та ін.

Перелік навчальних програм
для здобувачів базової середньої освіти

7-9 класів

(затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407)

7 клас

Предмет	Програма
Укр. мова	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013, (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
Укр. література	Українська література: 5-9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013, (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
Алгебра	Математика. Навчальна програма для учнів 5–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Бурда М.І., Мальований Ю.І., (наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804)
Геометрія	Математика. Навчальна програма для учнів 5–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Бурда М.І., Мальований Ю.І., (наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804)
Зарубіжна література	Світова література. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. - К.: Видавничий дім «Освіта», 2013 зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804, наказу Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
Англійська мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи», К., 2017 р. Наказ МОН від 29.05.2015 № 585 зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804
Біологія	Біологія. Програма для 6-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (оновлена), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Географія	Географія. Навчальна програма для 6-9 класів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804, наказу Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
Хімія	Хімія. 7-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (оновлена), затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
Фізика	Фізика. 7-9 класи. Оновлена навчальна програма, затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 р. № 804
Історія України	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 клас», 2017, наказ МОНУ від 07.06.2017 №804, наказу Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
Всесвітня історія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 клас», 2017, наказ МОНУ від 07.06.2017 №804, наказу Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
Трудове навчання	Навчальна програма з трудового навчання для загальноосвітніх навчальних закладів.5-9 класи(оновлена),затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017№804

Основи здоров'я	Навчальна програма загальноосвітніх закладів. Основи здоров'я - К.:Видавничий дім «Освіта»,2013 (Зі змінами,затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017№80, наказу Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
Інформатика	Інформатика. 5–9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів , затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804;
Фізична культура	Фізична культура. 5-9 класи . Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (автори Круцевич Т.Ю. та інші). Наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804, наказу Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
Мистецтво	Мистецтво. 5-9 класи (авт. Л. Масол). Програма для загальноосвітніх навчальних закладів . (оновлена), затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804

8 клас

Предмет	Програма
Укр. мова	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013, (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
Укр. література	Українська література: 5-9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013, (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
Алгебра	Математика. Навчальна програма для учнів 5–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Бурда М.І., Мальований Ю.І., (наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804)
Геометрія	Математика. Навчальна програма для учнів 5–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Бурда М.І., Мальований Ю.І., (наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804)
Зарубіжна література	Світова література. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. - К.: Видавничий дім «Освіта», 2013 зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804, наказу Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
Англійська мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи», К., 2017 р. Наказ МОН від 29.05.2015 № 585 зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804
Біологія	Біологія. Програма для 6-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (оновлена), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Географія	Географія. Навчальна програма для 6-9 класів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804, наказу Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
Хімія	Хімія. 7-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (оновлена), затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
Фізика	Фізика. 7-9 класи. Оновлена навчальна програма, затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 р. № 804
Історія України	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 клас», 2017, наказ МОНУ від 07.06.2017 №804

Всесвітня історія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 клас», 2017, наказ МОНУ від 07.06.2017 №804
Трудове навчання	Навчальна програма з трудового навчання для загальноосвітніх навчальних закладів.5-9 класи)(оновлена),затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017№804
Основи здоров'я	Навчальна програма загальноосвітніх закладів. Основи здоров'я - К.:Видавничий дім «Освіта»,2013 (Зі змінами,затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017№80, наказу Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
Інформатика	Інформатика. 5–9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів , затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804;
Фізична культура	Фізична культура. 5-9 класи . Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (автори Круцевич Т.Ю. та інші). Наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804, наказу Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
Мистецтво	Мистецтво. 5-9 класи (авт. Л. Масол). Програма для загальноосвітніх навчальних закладів . (оновлена), затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804

9 клас

Предмет	Програма
Укр. мова	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013, (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
Укр. література	Українська література: 5-9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013, (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
Алгебра	Математика. Навчальна програма для учнів 5–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Бурда М.І., Мальований Ю.І., (наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804)
Геометрія	Математика. Навчальна програма для учнів 5–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Бурда М.І., Мальований Ю.І., (наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804)
Зарубіжна література	Світова література. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. - К.: Видавничий дім «Освіта», 2013 зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804, наказу Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
Англійська мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи», К., 2017 р. Наказ МОН від 29.05.2015 № 585 зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804
Біологія	Біологія. Програма для 6-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (оновлена), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Географія	Географія. Навчальна програма для 6-9 класів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804, наказу Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698

Хімія	Хімія. 7-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (оновлена), затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
Фізика	Фізика. 7-9 класи. Оновлена навчальна програма, затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 р. № 804
Історія України	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 клас», 2017, наказ МОНУ від 07.06.2017 №804, наказу Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
Всесвітня історія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 клас», 2017, наказ МОНУ від 07.06.2017 р. №804, наказу Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
Правознавство	Правознавство. Практичний курс. 9 клас. (авт. Ремех Т.О., Пометун О.І.). Програма, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804; наказу Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
Трудове навчання	Навчальна програма з трудового навчання для загальноосвітніх навчальних закладів.5-9 класи»(оновлена),затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017№804
Основи здоров'я	Навчальна програма загальноосвітніх закладів. Основи здоров'я - К.:Видавничий дім «Освіта»,2013 (Зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017№80, наказу Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
Інформатика	Інформатика. 5–9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів , затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804;
Фізична культура	Фізична культура. 5-9 класи . Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (автори Круцевич Т.Ю. та інші). Наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804, наказу Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
Мистецтво	Мистецтво. 5-9 класи (авт. Л. Масол). Програма для загальноосвітніх навчальних закладів . (оновлена), затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804

Перелік навчальних програм для здобувачів загальної середньої освіти

III ступеня

№ п/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення	
Освітня галузь "Мови і літератури"			
1.	Українська мова	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
8.	Українська література	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України"

			наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
10.	Зарубіжна література	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 03.08.2022 № 698
12.	Іноземні мови	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Освітня галузь "Суспільствознавство"			
43.	Історія: Україна і світ (інтегрований курс)	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 23.10.2017 № 1407, до навчальних програм внесені зміни (наказ МОН від 21.02.2019 № 236)
44.	Історія України	Рівень стандарту	
46.	Всесвітня історія	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 03.08.2022 № 698
48.	Громадянська освіта (інтегрований курс)	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
51.	Фінансова грамотність	Рівень стандарту	"Рекомендовано Міністерством освіти і науки України" лист МОН від 28.05.2019 № 1/11-4995
Освітня галузь "Математика"			
52.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Освітня галузь "Природознавство"			
56.	Біологія і екологія	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
58.	Географія	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 03.08.2022 № 698

62.	Фізика (авторський колектив під керівництвом Локтева В.М.)	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 24.11.2017 № 1539
64.	Астрономія (авторський колектив під керівництвом Яцківа Я.Я.)	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 24.11.2017 № 1539
66.	Хімія	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Освітня галузь "Технології"			
68.	Інформатика	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
70.	Технології	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Освітня галузь "Мистецтво"			
72.	Мистецтво	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Освітня галузь "Здоров'я і фізична культура"			
74.	Фізична культура	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 03.08.2022 № 698
77.	Захист України	Рівень стандарту	"Затверджено Міністерством освіти і науки України" наказ МОН від 03.08.2022 №698

Перелік програм за посиланням: 10-11 клас

<https://docs.google.com/spreadsheets/d/16NyRYEKgeQ4T5BE68La-s2gn0q2MPyIWSWx-Vdw-zmA/edit#gid=337295027>

Розділ 6. Форми організації освітнього процесу та засоби реалізації освітньої програми

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою закладу освіти та відображаються в освітній програмі закладу освіти. Вибір форм залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти.

За потреби заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладу (закладів) освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, зокрема тих, що забезпечують здобуття освіти за мережевою формою здобуття освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

З метою належної організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти формуються класи та/або групи, зокрема спеціальні, інклюзивні, з дистанційною, вечірньою формою здобуття освіти, з навчанням мовою корінного народу чи національної меншини України поряд із державною мовою.

Упродовж навчання в ЗО здобувачі освіти здобувають повну загальну середню освіту, що разом із початковою є основою загальноосвітньої підготовки, формує в них готовність до вибору професії і реалізації шляхів подальшої освіти. Зміст освіти в початковій та основній школі для всіх здобувачів освіти єдиний.

Метою початкової освіти згідно Державного стандарту є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі. Зміст державного стандарту для школи I ступеня реалізується через відповідні освітні галузі.

Особливості організації освітнього процесу

1. Відповідно до навчального плану ЗО педагогічні працівники самостійно добирають навчальні програми, підручники, затверджені МОН України, а також науково-методичну літературу, навчально-наочні посібники та обладнання, форми, методи і засоби навчання.

2. Педагогічні працівники можуть поєднувати освітню роботу з науково-методичною та експериментальною, використовуючи поряд із традиційними методами і формами організації навчальних занять інноваційні технології навчання.

3. В ЗО на всіх ступенях навчання забезпечується варіативність загальної середньої освіти з урахуванням інтересів і побажань учнів, їхніх батьків.

4. Освітній процес в закладі освіти здійснюється за денною формою навчання. Бажаючим надається право і створюються умови для індивідуального та інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами, а також домашнього, екстернатного та дистанційного навчання.

5. ЗО охоплює освітнім процесом усіх дітей і підлітків визначеного освітнього округу. Здобувачі освіти зараховуються згідно з наказом директора, що видається на підставі заяви батьків або осіб, які їх замінюють.

6. До першого класу зараховуються діти 6-ти – 7-ми років, які досягли шкільної зрілості на підставі заяв батьків (відповідно до Закону України «Про освіту») та інших локальних регуляторних актів.

7. Навчальний рік ділиться на семестри. ЗО працює у 5-денному режимі.

8. Щоденна кількість і послідовність навчальних занять визначається розкладом уроків, який складається відповідно до санітарно-гігієнічних вимог і затверджується директором ЗО:

- нормативна тривалість уроків у 1-х класах – 35 хвилин, у 2-4-х класах – 40 хвилин, у 5-11 класах – 45 хвилин;

- у ЗО може здійснюватися поділ класів на групи при вивченні окремих предметів відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517).

9. Навчальний рік розпочинається у День знань – 1 вересня. Його тривалість обумовлюється часом виконання навчальних програм з усіх предметів і триває в середньому 190 днів.

10. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти у ЗО здійснюється за такою системою:

- у 1-2-х класах навчальні досягнення здобувачів підлягають вербальному, формульованому оцінюванню (контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністрації);

- у 3-4 класах – формульованому та підсумковому (рівневому) оцінюванню;

- у наступних 5–11 класах оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти проводиться за 12-бальною системою.

11. Державна підсумкова атестація проводиться тільки в 4, 9 і 11 класах (у 4 і 9- в умовах ЗО, у 11-х класах – у форматі НМТ).

12. Основними формами організації навчання є:

- уроки (традиційні та інноваційні - проблемні, лекції, семінари, тренінги, ділові ігри, конференції, подорожі, виставки тощо);

- практично-лабораторні заняття;

- індивідуальні заняття;

- факультативи, курси за вибором.

- заходи неформальної освіти.

Зокрема, у 1-4 класах очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання:

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання вимог Державного стандарту протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

13. Функціонування ГПД в ЗО забезпечено відповідно до наказу МОН України № 677 від 25.06.2018 р. «Про затвердження Порядку створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти», листа МОН № 1/11-9224 від 30.08.18 року «Новий порядок формування груп подовженого дня у закладах загальної середньої освіти Міністерство освіти і науки України підготувало новий порядок створення груп подовженого дня у закладах загальної середньої освіти, який передбачає комфортніші умови для дітей, враховуючи особливості сільських та гірських місцевостей».

14. Поглиблена допрофільна підготовка здобувачів освіти 2-7 класів забезпечується під час опрацювання предметів варіативної складової навчального плану.

15. Створення здоров'ябезпечних умов освітнього процесу відбувається через:

- дотримання вимог державних органів санітарно-епідеміологічного контролю відповідно до чинного законодавства;

- організацію раціонального режиму освітнього процесу;

- проектування однозмінного робочого тижня з групами продовженого дня для здобувачів освіти 1-7 класів;

- введення стабільного рухового режиму здобувачів освіти: система рухової активності включає щоденні фізичні заняття (уроки фізичної культури та ритміки, заняття спортом за вибором, рухові паузи, фізкультхвилинки на уроках, ігрові та танцювальні перерви тощо);

- організацію гарячого харчування дітей для різних вікових груп здоров'я;

- контроль за станом здоров'я дітей, здійснення профілактики та діагностики захворювань;

- пропаганду здорового способу життя серед учасників освітнього процесу, залучення дітей до регулярних занять фізичною культурою і спортом;

- раціональне використання наявної матеріально-технічної й спортивної бази

Освітні галузі 1-4 клас НУШ:

Мовно-літературна (українська мова і літературне читання, англійська мова);

Математична (математика);

Громадянська та історична, природнича, соціальна та здоров'язбережувальна («Я досліджую світ»);

Мистецька (мистецтво або музичне мистецтво і образотворче мистецтво);

Технологічна (дизайн і технології);

Інформаційна (інформатика з 3 класу);

Фізкультурна (фізична культура)

Зміст Державного стандарту для II та III ступенів реалізується в навчальному закладі через такі освітні галузі як «Мови і літератури», «Суспільствознавство», «Мистецтво», «Математика», «Природознавство», «Технології», «Здоров'я і фізична культура». Він послідовно взаємозв'язаний із змістом відповідних освітніх галузей Державного стандарту початкового та базового рівнів освіти. Зміст освітніх галузей, їхні складові, відповідають завданням основної і старшої школи у їх послідовному

взаємозв'язку. Зміст кожної освітньої галузі структурується та реалізується за навчальними предметами і курсами, програм, яких затверджує Міністерство освіти і науки України.

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. ЗО потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства. Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання.

Основними формами організації освітнього процесу, які використовуються в ЗО, є різні типи уроків:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнених компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбіновані уроки;
- уроки з використанням інноваційних технологій;
- неформальні уроки.

З метою формування інтересу до навчальних курсів учителі ЗО організують освітню діяльність здобувачів освіти і в нестандартній формі, для якої характерна оригінальна подача матеріалу, зайнятість учнів не тільки при підготовці, але і в проведенні самих уроків, занять через різні форми колективної і групової, індивідуальної роботи, що допомагає їм учитись в атмосфері творчого пошуку. Передбачено широке використання новітніх форм і методів навчання.

На етапі формування компетентностей практикуються віртуальні екскурсії, уроки-подорожі, музейні уроки, інтегровані уроки з використанням елементів STEM-освіти, відео-уроки, уроки-кейси, уроки взаємонавчання, планерні уроки.

На етапі розвитку компетентностей – уроки-аукціони, уроки-практикуми, навчально-практичні заняття неекспериментального характеру, уроки-ділові ігри, уроки-конференції (прес-конференції), робота в режимі дискусії, дебатів, захисту проєктів, науково-дослідницька діяльність, використання ІКТ та соцмереж, освоєння нових сучасних веб-ресурсів, розвиток індивідуальних творчих здібностей тощо.

На етапі перевірки та оцінювання рівня досягнення компетентностей – уроки-заліки, практичні та лабораторні заняття, ділові ігри, уроки-форуми, уроки-спектаклі, брифінги, уроки-змагання, уроки-квести, уроки-презентації.

На етапі корекції основних компетентностей – турніри, уроки-семінари, диспути, оглядові консультації, дискусійні фрагменти.

Вибір форм і методів навчання вчителів визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах. Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здійснюватиметься у формі контрольних робіт, тестування, заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Для підготовки до заліків, етапів моніторингу та ДПА проводяться оглядові консультації, які допомагають здобувачам освіти зорієнтуватися у змісті опрацьованого матеріалу.

Навчальні досягнення здобувачів освіти 1-2-х класів підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, 3-4 – формувальному (передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання) та підсумковому рівневному оцінюванню. Здобувачі освіти початкової школи опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу до навчання, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції. Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності та (або) якості самої освіти.

З метою неперервного відстеження результатів освіти, їхнього прогнозування та коригування ЗО може залучатися до моніторингових досліджень навчальних досягнень на національному, обласному, районному рівнях, а також на рівні ЗО та окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні та управлінські рішення.

Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проекти, онлайн-тести, програмні засоби навчання тощо.

Засоби мультимедії дозволяють забезпечити найкращу в порівнянні з іншими технічними засобами навчання реалізацію принципу наочності, більшою мірою сприяють зміцненню знань і на практичних заняттях - умінь. Крім того, засобам мультимедії відводиться завдання забезпечення ефективної підтримки ігрових форм уроку, активного діалогу в системі "учень-комп'ютер".

Використання інформаційно-комп'ютерних технологій в ЗО не тільки допомагає організувати освітній процес з використанням ігрових методів, але й отримати більший зворотний зв'язок. Використання ресурсів і послуг Інтернету значно розширює можливості і вчителя, і здобувача освіти в усіх видах діяльності.

Учителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують активне використання їх здобувачами освіти. Тому створені вчителями персональні предметні сайти та блоги є однією з важливих форм роботи для подальшого удосконалення відповідно до їхньої ІКТ-компетентності, що важливо у процесі модернізації навчання.

Такий підхід до реалізації освітньої програми зумовлений необхідністю формування компетентностей через діяльну спрямованість освітнього процесу, яка передбачає включення здобувачів освіти до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для практики самостійної освітньої

діяльності, її апробувань і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес здобувачів освіти до оволодіння компетентностями, підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації опрацьованого матеріалу і формування наукового світогляду. Здобувачі освіти набувають досвіду застосування знань і освітнього досвіду в практиці діяльності та перенесення його в нові ситуації.

Сформувати в здобувачів освіти інтерес до освітньої діяльності, зробити освітній процес цікавим, посилити бажання учитися – головні завдання ЗО. Сприятливі вирішенню поставлених перед освітою завдань мають інноваційні технології навчання, якими має володіти кожен педагог, та зміна мікроклімату в закладі освіти. Упровадження прогресивних педагогічних технологій суттєво впливає на освітній процес, що дозволяє вирішувати багато проблем розвивального, особистісно орієнтованого навчання, диференціації, гуманізації, формування індивідуальної освітньої перспективи здобувачів освіти. Допомагає в цьому широкий спектр сучасних освітніх педагогічних технологій:

- технологія проектної діяльності;
- технологія розвитку критичного мислення;
- технологія змішаного навчання;
- технологія проблемного навчання;
- технологія розвивального навчання;
- технологія кооперованого навчання;
- ігрові технології;
- технологія інтегрування навчальних курсів;
- технології STEM-освіти;
- кейс-технологія;
- особистісне навчання;
- інтерактивні технології;
- технологія групової (колективної) навчальної діяльності ;
- технологія навчання як дослідження;
- ІКТ технології;
- мультимедійні технології;
- мережеві технології;
- музейна педагогіка;
- театральна педагогіка;
- здоров'язберігаючі технології;
- технологія "Портфоліо учня" (сприяє формуванню необхідних навичок рефлексії, тобто самоспостереження, роздумів є інструментом самооцінки власного пізнавального потенціалу, творчої праці, рефлексії його власної діяльності).

Інноваційні технології та методики в освітньому процесі - це нові методи спілкування з учнями, позиція ділової праці з ними і долучення їх до обговорення та вирішення проблем. Інноваційні освітні методики дозволяють дітям самоствердитися. А самоствердження - це шлях до правильного вибору професії та життєвого успіху.

Основні завдання ЗО щодо цифровізації освітнього процесу

1. Розгортання та підтримання роботи ЕКЖ на платформі HUMAN, що є складовою системи автоматизації управління закладу в сфері організації академічної діяльності та являє собою сучасну і удосконалену форму обліку навчальної діяльності та обліку відвідування учнів. Система забезпечує збір відповідної інформації, аналітичну обробку, результати якої можуть використовуватися як основа для прийняття управлінських рішень, спрямованих на покращення якості освіти. Також система передбачає генерацію паперових форм для забезпечення звітності.
2. Впровадження електронного класного журналу, що являє собою електронну версію паперового класного журналу, в основі якого є комплекс програмних засобів на порталі **HUMAN Школа** (<https://id.human.ua/>) (код ЄДРПОУ - 42027611), що включає базу даних і засоби доступу до неї.
3. Забезпечення авторизованого доступу учасників навчального процесу до навчальних матеріалів та ресурсів дистанційної платформи.
4. Мотивація педагогів закладу освіти до навчання на тематичних семінарах, майстер-класах, тренінгах, курсах підвищення кваліфікації (у тому числі на порталі **HUMAN Школа**) з питань організації та впровадження дистанційних та змішаних форм навчання та інноваційних освітніх технологій з використанням електронного контенту та інтернет-сервісів.
5. Стимулювання учасників освітнього процесу до усвідомленого, продуманого та виправданого використання ресурсів дистанційної платформи та провадження дистанційного (змішаного) навчання з урахуванням санітарно-гігієнічних норм та технічних можливостей учасників навчання.
6. Здійснення систематичного контролю, аналіз ефективності та ступеня залученості учнів та педагогів до використання дистанційної платформи у освітньому процесі представниками адміністрації.
7. Проведення з учасниками освітнього процесу, їх родичами та іншими зацікавленими особами систематичної роз'яснювальної роботи щодо доцільності використання дистанційних та змішаних форм навчання в умовах пандемії, що загрожує життю та безпеці людини.
8. В умовах воєнного часу та НС у закладі освіти продовжити практику **технологій дистанційного навчання**:
 - використання сервісів для уроків у режимі веб-конференцій: «Zoom»;
 - електронні освітні ресурси: «Мій клас», «Classtime» (створення власних перевірочних робіт, тестів), Learning Apps, Duolingo, English Tutor, Test Pad, веб-ресурс НУШ, віртуальна дошка «Padlet», сервіс Web 2.0 (інтерактивні ігри, конструктори, кросворди), Google-диск (офісні програми), месенджер Viber;

- онлайн-портал «На урок», освітній портал «Педагогічна преса», «Всеосвіта», освітній портал «Vchu.ua»;
- сайт «Світич» - дистанційні уроки ЯДС, сайти наукового педагогічного проекту «Інтелект України», Олімпіс (освітні конкурси);
- організація виховного впливу – челенджі і флешмоби ЗО у соцмережах;
- соціально-психологічна підтримка учасників освітнього процесу через соцмережі і засоби зв'язку.

Перелік навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України та будуть використовуватись в освітньому процесі закладу освіти у 2022/2023 навчальному році, розміщено за посиланнями:

для початкових класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою (<https://goo.gl/Zgfw1C>);

для 5-11 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою (<https://goo.gl/93BNko>);

з психології та педагогіки (<https://bit.ly/3mtWtu9>).

Розділ 7. Опис інструментарію оцінювання

Вимірювання результатів навчання здобувачів освіти 1-4-х відбувається шляхом: формувального оцінювання, яке допомагає відстежувати особистісний розвиток здобувачів освіти і хід опанування ними навчального досвіду як основи компетентності, вибудовувати індивідуальну освітню траєкторію особистості; підсумкового (тематичного та завершального) оцінювання, під час якого навчальні досягнення здобувачів освіти співвідносяться з очікуваними результатами навчання, визначеними цією Типовою освітньою програмою.

За рішенням педагогічної ради для учнів 3, 4-х класів запроваджується рівневе підсумкове оцінювання.

Оцінюванню у 5-х класах підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. За рішенням педагогічної ради закладу освіти у I семестрі учні 5-х класів оцінюватимуться рівнево, у II семестрі запроваджується бальне оцінювання. Водночас постійно проводиться формувальне оцінювання результатів навчання з метою отримання зворотнього зв'язку та відслідковування поступу учнів у їх освітній діяльності.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації.

Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання та державна підсумкова атестація.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною

законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку. Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюють відповідно до вимог модельних навчальних програм із застосуванням таких основних форм і способів:

- усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);
- письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами);
- цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);
- практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами).

Реформування загальної середньої освіти спрямоване на переорієнтацію процесу навчання на розвиток особистості учня, на навчання його самостійно оволодівати новими знаннями, на формування функціональних (пов'язані зі сферою знань, умінням оперувати науковими знаннями та фактичним матеріалом), мотиваційних (пов'язані з інтересами, індивідуальним вибором особистості) та соціальних (пов'язані з соціальною діяльністю особистості, життям суспільства) компетентностей. У контексті цього змінюються і підходи до оцінювання як складової освітнього процесу. Для забезпечення цілісності освітнього процесу необхідно враховувати результати оцінювання навчальних досягнень учнів/учениць в доборі змісту, форм і методів роботи для кожного уроку/заняття. Також важливо формувати в учнів уміння аналізувати власну роботу, власні результати навчання, визначати для себе подальші завдання. У кожний урок/заняття необхідно включати роботу з учнями за результатами оцінювання, самооцінювання, взаємооцінювання. Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями

принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності. Керуючись правом на автономію у виборі змісту, форм і методів роботи, учитель може використовувати самостійно визначені або розроблені способи фіксації зворотного зв'язку з учнями. При цьому важливим є забезпечення ефективності процесу оцінювання задля досягнення очікуваних результатів учнями. Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі/учениці, його/її батькам (іншим законним представникам). При навчанні у дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку (пункт 8 розділу I Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти).

При здійсненні семестрового оцінювання учнів(учениць) з тимчасово окупованих територій, з числа внутрішньо переміщених осіб і тих, хто повернувся на постійне місце проживання, зараховуються всі оцінки, які отримав/отримала учень/учениця впродовж семестру незалежно від місця 23 навчання: у закладі, де навчався/навчалась за місцем тимчасового перебування або у будь-якій іншій школі, яка здійснює навчання за однією із форм здобуття освіти (очною, змішаною, дистанційною, екстернатною, сімейною). Це може бути будь-який заклад загальної середньої освіти, зокрема й приватні заклади освіти, в Україні чи за її межами. Заклади освіти, у яких тимчасово навчались учні, можуть видавати їм інформаційні довідки про період навчання із зазначенням переліку предметів, окремих тем та результатів оцінювання. Крім того, для проведення семестрового та річного оцінювання здобувачі освіти можуть надавати інформацію з електронних журналу та щоденника за попереднім місцем навчання. За відсутності в учнів з числа тих, хто повернувся на постійне місце проживання, та з тимчасово окупованих територій облікованих результатів оцінювання за попереднім місцем навчання заклад освіти може провести підсумкове семестрове оцінювання у вигляді контрольної роботи, тестування, співбесіди тощо. При такому оцінюванні, за потреби, можуть використовуватися технології дистанційного навчання.

Оцінювання результатів навчання учнів у закладах загальної середньої освіти урегульовано такими документами: Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17); Порядок переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (у редакції наказів Міністерства освіти і науки України № 621 від 08.05.2019, № 268 від 01.03.2021), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за № 924/27369; Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 р. № 813; Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01 квітня 2022 р.

№ 289 (чинні для 5 класів); Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти (затверджені наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 13 квітня 2011 р. № 329, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. за N 566/19304) (чинні для 6 – 11 класів); Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 21.08. 2013 р. № 1222 із змінами, додаток 2 (чинні для 6 – 11 класів); 24 Інструкція з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06. 2008 р. № 496. Відповідно до законодавства у разі відсутності результатів річного оцінювання за 2022/2023 навчальний рік учень/учениця має право пройти річне оцінювання до початку 2023/2024 навчального року.

Оцінювання здобувачів початкової освіти У 1 – 4 класах відповідно до Державного стандарту початкової освіти здійснюють формувальне і підсумкове оцінювання. Заклади загальної середньої освіти, відповідно до статті 54 Закону України «Про освіту» щодо академічної свободи педагогічних працівників, можуть розробити власну систему оцінювання результатів навчання учнів або скористатись чинними Методичними рекомендаціями щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти. Детальніше про оцінювання результатів навчання здобувачів початкової освіти в Додатку 3 «Початкова освіта» Інструктивно-методичних рекомендацій щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році. Оцінювання учнів 5 класів у 2023/2024 навчальному році здійснюється відповідно до діючих Методичних рекомендацій, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01.04.2022 № 289. Ці рекомендації розроблені для учнів 5 – 6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти.

Оцінювання результатів навчання учнів 5 класів здійснюється з використанням 12-бальної системи (шкали), а його результати позначають цифрами від 1 до 12. Заклад освіти може здійснювати оцінювання за власною шкалою оцінювання результатів навчання учнів або за системою оцінювання, визначеною законодавством. Інструментарій оцінювання, що застосовується закладом, описується в освітній програмі закладу освіти. Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання визначеною законодавством, результати такого оцінювання відображаються у Свідоцтві досягнень. За умови використання власної шкали оцінювання заклад має визначити та описати в освітній програмі правила переведення загальної оцінки результатів навчання за рік у систему, визначену законодавством (12- бальну систему), для виставлення у Свідоцтво досягнень. Свідоцтво досягнень відображає результати навчальних досягнень учня/учениці 5 класу з предметів/інтегрованих курсів, визначених освітньою програмою закладу освіти. У Методичних рекомендаціях пропонується 25 орієнтовна форма Свідоцтва досягнень. Перелік предметів та інтегрованих курсів у Свідоцтві досягнень визначається закладом освіти відповідно до затвердженої освітньої програми. Рекомендуємо перед друком Свідоцтва досягнень привести його у відповідність до освітньої програми

закладу освіти: видалити зайві рядки або підкреслити назви предметів/інтегрованих курсів, обраних закладом освіти; вписати назви курсів вибіркового освітнього компоненту. У Свідоцтві досягнень є дві графи: «Характеристика навчальної діяльності» і «Характеристика результатів навчання». Заповнення граfi «Характеристика результатів навчання» здійснюється відповідно до облікованих у класному журналі результатів навчання учнів/учениць з предметів/інтегрованих курсів, визначених навчальним планом закладу освіти. Виставляються оцінки за кожену групу загальних результатів і «загальна оцінка результатів навчання». Механізм виведення загальної оцінки результатів навчання визначається закладом освіти для кожного предмета/інтегрованого курсу з урахуванням, зокрема, кількості годин, передбачених навчальним планом на його вивчення, і описується в інструментарії оцінювання в освітній програмі. У Свідоцтві досягнень окрім характеристики рівня досягнення результатів навчання з предметів/інтегрованих курсів дається характеристика стану сформованості навчальної діяльності відповідно до переліку наскрізних умінь, визначених Державним стандартом базової середньої освіти. Графа «Характеристика навчальної діяльності» заповнюється класним керівником за результатами спостережень, проведених упродовж начального року. Спостереження проводяться спільно з вчителями, які у цьому класі викладають навчальні предмети/інтегровані курси, за планом, визначеним закладом освіти. Заповнення граfi здійснюється шляхом виставлення відповідної позначки (сформовано або формується) навпроти певного уміння. Педагогічні колективи можуть використовувати власні способи спостереження за розвитком наскрізних умінь і застосовувати у тому числі вербальні характеристики замість позначки. Заповнення цієї граfi здійснюється по завершенню кожного навчального року та в разі переведення здобувача освіти до іншого закладу освіти упродовж навчального року. За рішенням педагогічної ради заклад освіти може відмовитись від оцінювання результатів навчання учнів/учениць або визначити власну шкалу оцінювання з предметів/інтегрованих курсів освітніх галузей «Мистецтво», «Соціальна та здоров'язбережувальна», «Фізична культура». Наприклад, визначення досягнень учнів у рівнях (Високий, Достатній, Середній, Початковий) з зазначених вище галузей нададуть змогу вчителю об'єктивно, але водночас, не пригнічуючи особистість учня/учениці, оцінити тих, хто не має яскраво виражених художніх чи фізичних здібностей, проте характеризується сумлінним ставленням до навчання, активністю, ініціативністю. Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, відповідно до законодавства, є формувальне, поточне (не поурочне) та підсумкове: тематичне, семестрове, річне.. Формувальне (поточне формувальне) оцінювання може здійснюватися у формі оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо). Під час формувального оцінювання важливо формувати в учнів вміння здійснювати самооцінювання та взаємооцінювання. Тематичне оцінювання може здійснюватися на основі поточного оцінювання із урахуванням проведеної для оцінювання проміжних результатів навчання діагностичної (контрольної) роботи або без проведення такої роботи залежно від специфіки навчального предмета/інтегрованого курсу. Під час виставлення оцінки за тему результати перевірки робочих зошитів, як правило, не враховуються. Семестрове оцінювання здійснюється на основі результатів тематичного оцінювання та результатів контролю груп загальних результатів

навчання, відображених у Свідоцтві досягнень. Систему діагностувальних і контрольних робіт, у тому числі для перевірки рівня сформованості умінь певної групи загальних результатів, визначених у свідоцтві досягнень, учитель планує і розробляє самостійно під час календарно-тематичного планування, керуючись Державним стандартом, освітньою і навчальною програмами та відповідно до кількості годин, передбачених навчальним планом на вивчення предмета/інтегрованого курсу. Річне оцінювання здійснюється на основі загальних оцінок результатів навчання за I та II семестри. Окремі види контрольних робіт, як правило, не проводяться. У Свідоцтві досягнень у графі «Рік» ставиться одна оцінка – загальна оцінка результатів навчання за рік. Оцінки за групи результатів навчання у графі «Рік» не виставляються, оскільки вони мають бути враховані в оцінках за семестри. Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню (пункт 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06. 2008 р. № 496; пункти 9, 10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07. 2015 р. № 762 (зі змінами). 27 Облік результатів тематичного, семестрового, річного оцінювання, оцінювання груп результатів навчання проводиться в класному журналі в окремих колонках без дати. Оцінювання учнів 5 класів має бути зорієнтованим у першу чергу на обов'язкові результати навчання й орієнтири їх оцінювання, визначені Державним стандартом, та на очікувані результати навчання, передбачені навчальною програмою з відповідного предмета/інтегрованого курсу. У Методичних рекомендація запропоновані орієнтовні загальні критерії оцінювання результатів навчання (Додаток 2). Ці критерії можуть бути застосовані в частині, що відповідає очікуваним результатам навчання, визначеним відповідною навчальною програмою. Критерії для формуального оцінювання розробляються вчителем самостійно до кожного виду роботи та виду діяльності учнів. Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти, рекомендуємо у першому семестрі 5 класу підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснювати за рівневою шкалою, а його результати позначати словами або відповідними літерами: «початковий» – «П», «середній» – «С», «достатній» – «Д», «високий» – «В» та супроводжувати вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня/учениці (а не на помилки або невдачі). При переході від підсумкового оцінювання за рівневою шкалою в I семестрі до оцінювання за бальною шкалою в II семестрі рекомендуємо при виставленні річної оцінки орієнтуватись на оцінку за II семестр. Якщо рівень результатів навчання учня/учениці визначити неможливо (через тривалу відсутність) у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)). За рішенням педагогічної ради заклад освіти може визначити адаптаційний період впродовж якого не здійснюється поточне та/або тематичне оцінювання учнів 5 класу. Таке рішення затверджується відповідним наказом керівника закладу освіти. Оцінювання учнів 7 – 11 класів у 2023-2024 навчальному році здійснюється за Критеріями оцінювання та Орієнтовними вимогами оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому окрема тематична атестації при здійсненні відповідного оцінювання, як правило, не

проводиться. Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо. Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки мають враховуватися: важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; динаміка особистих навчальних досягнень учня/учениці з предмета протягом року; уміння застосовувати учнем/ученицею набутих протягом навчального року знань тощо. Семестрова і річна оцінки можуть підлягати коригуванню (пункт 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів; пункти 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу. При цьому потрібно мати на увазі, що відповідно до Положення про золоту медаль «За високі досягнення в навчанні» та срібну медаль «За досягнення в навчанні» (затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 17.03.2015 № 306, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 31 березня 2015 р. за № 354/26799) підвищення результатів семестрового оцінювання шляхом коригування не дає підстав для нагородження випускників золотою або срібною медалями. У випадках, що не зазначені у методичних рекомендаціях Міністерства освіти і науки України, рішення щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, приймає вчитель, керуючись правом на автономію у професійній діяльності. За потреби, це рішення погоджується з керівником закладу освіти.

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти 7-11 класів здійснюється відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13 квітня 2011 р. № 329 (зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 11 травня 2011 р. за № 566/19304), та Орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 21 серпня 2013 р. № 1222.

У рамках академічної свободи педагогічні працівники закладу освіти здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Розділ 8. Пріоритетні аспекти формування виховного простору ЗО

Виховання на загальнолюдських ціннісних орієнтирах є пріоритетом сучасної освіти, бо воно закладає основу особистісного успіху і позитивної взаємодії з суспільством.

Завдання закладу освіти плекати українську ідентичність, толерувати цінності морально-етичні (гідність, чесність, справедливість, повагу до життя, до себе, до інших людей), соціально-політичні (свободу, демократію, повагу до рідної мови, культури, патріотизм, пошану до довілля, закону, солідарність, відповідальність тощо).

Визначено пріоритетні аспекти виховання.

I. Ціннісне ставлення особистості до суспільства і держави, що передбачає :

- виховання почуття патріотизму, національної правової свідомості, соціальної і громадської культури;
- досконале володіння українською мовою і принципове використання її в якості державної;
- дотримання морально-етичних суспільних і особистісних норм;
- формування засад здорового способу життя;
- особиста ідентифікація зі своєю нацією, осмислення власної відповідальності за її теперішнє і майбутнє;
- дотримання культури міжетнічних стосунків в умовах полікультурної держави;
- культ національних ідентифікаційних особливостей;
- упровадження в практику діяльності ЗО моделі поваги до прав людини, демократії, атмосфери довіри, доброзичливості, взаємодопомоги як складових наскрізного досвіду.

II. Ціннісне ставлення до людей - це

- виховання відповідності моральної свідомості та поведінки, єдності слова і діла;
- формування активної за формою та моральної за змістом життєвої позиції як засад соціальної поведінки;
- вироблення відповідності принципу протидії дискримінації і насильству, проявам жорстокості і булінгу як поведінкових регуляторів;
- розширення сфери соціальної взаємодії через заходи міжсекторальної співпраці та неформальної освіти;
- відпрацювання стереотипів соціальних ролей в середовищі ЗО.

III. Ціннісне ставлення до природи як одна з умов сталого розвитку, проявляється як

- усвідомлення самоцінності природи і людини як її складової, функцій природи в житті людини;
- виховання почуття особистої причетності до збереження природних багатств держави;
- вироблення відповідальності за збереження природних багатств та уміння протистояти варварсько-споживацькому ставленню до природи;
- активна участь у природоохоронних заходах;
- цілеспрямоване і різнопланове екологічне просвітництво.

IV. Ціннісне ставлення до мистецтва проявляється через

- мистецьку ерудицію, широкий спектр естетичних почуттів, адекватне, позитивне сприйняття і оцінку мистецьких творів;
- володіння системою елементарних мистецьких компетенцій;
- здатність і бажання здійснювати творчу діяльність у мистецькій сфері;
- використання мистецтва як засобу естетичного виховання, духовного становлення (від почуттєвого сприйняття до осмислених естетичних дій).

V. Ціннісне ставлення до виховання особистості, що передбачає

- усвідомлення здобувачами освітнім соціальної значущості праці, сформованість потреби в трудовій активності ініціативності, схильності до підприємництва;
- розуміння економічних законів і проблем суспільства, засобів їхнього вирішення;
- фінансову грамотність здобувачів освіти, готовність до конкурентоспроможності в умовах ринкових відносин;
- неформальну освіту, морально-психологічну підготовку здобувачів освіти до майбутньої професійної діяльності;
- ознайомлення зі світом професій та якостями їхніх представників через проект «Історія професійного успіху».

VI. Ціннісне ставлення до себе, складові якого

- вироблення у дітей і молоді активної життєвої позиції;
- сформованість уміння цінувати себе як носія фізичних, духовних та соціальних сил;
- об'єктивне (з опорою на позитив) оцінювання свого фізичного стану свого здоров'я та способу життя;
- турбота про безпеку власної життєдіяльності, здоровий спосіб життя, активний відпочинок;
- виховання культури пізнання власного внутрішнього світу, позитивної і реалістичної Я-концепції, готовності і здатності до самовдосконалення, конструктивної самокритичності, уміння пристосовуватися до зміни умов життя, запобігати конфліктам, самостверджуватися, визначати сенс життя.

Розділ 9. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

У ЗО розроблена система показників (внутрішній моніторинг), що дозволяє виміряти ефективність реалізації освітньої програми. На рівні об'єктів, механізмів та термінів контролю є показники :

- кадрове забезпечення освітньої діяльності (підвищення кваліфікації педагогічних працівників з формою проходження на вибір учителя – не менше 150 годин протягом 5 років, атестація – 1 раз на 5 років, добровільна сертифікація – 1 раз на 3 роки, участь у різних методичних заходах, конференціях, вебінарах, семінарах, конкурсах, ковчингах, тренінгах, онлайн-курсах, дистанційному навчанні – протягом року);
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності у контексті атестації (наявність документів, визначених нормативно-правовими актами з питань освіти);
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності (відповідність ліцензійним та акредитаційним вимогам; шкільні кабінети, класні кімнати, спортзал, бібліотека, їдальня, буфет, наявність Інтернету – 2 рази на рік);
- якість проведення навчальних занять (вивчення системи роботи педагогічних працівників – 1 раз на 5 років, контроль навчальних досягнень згідно плану);
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) (вивчення рівня навчальних досягнень з предмета – 1 раз на 5 років, циклу предметів – за потребою, освітньої галузі – 1 раз на 5 років, різні види оцінювання, що відповідають «Загальним критеріям оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти», які є обов'язковою складовою навчальної програми з предмета - на кожному уроці, формувальне – постійно, тематичне – в кінці кожної теми, семестрове – в кінці кожного семестру, річне, зовнішнє незалежне оцінювання – в кінці навчального року, результати участі у предметних олімпіадах та творчих конкурсах різного рівня, у спортивних змаганнях, інтелектуальних випробовуваннях – протягом навчального року);
- оновлення нормативно-методичної бази забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в ЗО;
- моніторинг змісту освіти;
- моніторинг упровадження технологій навчання (1 раз на рік);
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю навчальних конспектів;
- моніторинг оцінювання ступеня задоволення здобувачів освіти (соціологічні (анонімні) опитування учнів і випускників – 1 раз на рік);
- продовження навчання та працевлаштування (аналіз вступу у ЗВО України та за її межами - 1 раз на рік);
- спостереження за станом соціально-психологічного середовища ЗО протягом навчального року);
- контроль стану прозорості освітньої діяльності та оприлюднення інформації щодо її результатів;
- розроблення рекомендацій щодо покращення якості освітньої діяльності, участь у стратегічному плануванні.

